

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU KONVENCIJE O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI ZA POMORSKA POTRAŽIVANJA I PROTOKOLA IZ 1996. GODINE O IZMENAMA I DOPUNAMA KONVENCIJE O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI ZA POMORSKA POTRAŽIVANJA

Član 1.

Potvrđuje se Konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, sačinjena u Londonu, 19. novembra 1976. godine, u jednom originalu na engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku i Protokol iz 1996. godine o izmenama i dopunama Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, sačinjen u Londonu 2. maja 1996. godine, u jednom originalnom primerku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja i Protokola iz 1996. godine o izmenama i dopunama Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976
(London, 19 November 1976)

THE STATES PARTIES TO THIS CONVENTION,

HAVING RECOGNIZED the desirability of determining by agreement certain uniform rules relating to the limitation of liability for maritime claims,

HAVE DECIDED to conclude a Convention for this purpose and have thereto agreed as follows:

CHAPTER I: THE RIGHT OF LIMITATION

Article 1

Persons entitled to limit liability

1. Shipowners and salvors, as hereinafter defined, may limit their liability in accordance with the rules of this Convention for claims set out in Article 2.
2. The term "shipowner" shall mean the owner, charterer, manager and operator of a seagoing ship.
3. Salvor shall mean any person rendering services in direct connexion with salvage operations. Salvage operations shall also include operations referred to in Article 2, paragraph 1(d), (e) and (f).
4. If any claims set out in Article 2 are made against any person for whose act, neglect or default the shipowner or salvor is responsible, such person shall be entitled to avail himself of the limitation of liability provided for in this Convention.
5. In this Convention the liability of a shipowner shall include liability in an action brought against the vessel itself.
6. An insurer of liability for claims subject to limitation in accordance with the rules of this Convention shall be entitled to the benefits of this Convention to the same extent as the assured himself.
7. The act of invoking limitation of liability shall not constitute an admission of liability.

Article 2

Claims subject to limitation

1. Subject to Articles 3 and 4 the following claims, whatever the basis of liability may be, shall be subject to limitation of liability:
  - (a) claims in respect of loss of life or personal injury or loss of or damage to property (including damage to harbour works, basins and waterways and aids to navigation), occurring on board or in direct connection with the operation of the ship or with salvage operations, and consequential loss resulting therefrom;
  - (b) claims in respect of loss resulting from delay in the carriage by sea of cargo, passengers or their luggage;
  - (c) claims in respect of other loss resulting from infringement of rights other than contractual rights, occurring in direct connection with the operation of the ship or salvage operations;

(d) claims in respect of the raising, removal, destruction or the rendering harmless of a ship which is sunk, wrecked, stranded or abandoned, including anything that is or has been on board such ship;

(e) claims in respect of the removal, destruction or the rendering harmless of the cargo of the ship;

(f) claims of a person other than the person liable in respect of measures taken in order to avert or minimize loss for which the person liable may limit his liability in accordance with this Convention, and further loss caused by such measures.

2. Claims set out in paragraph 1 shall be subject to limitation of liability even if brought by way of recourse or for indemnity under a contract or otherwise. However, claims set out under paragraph 1(d), (e) and (f) shall not be subject to limitation of liability to the extent that they relate to remuneration under a contract with the person liable.

Article 3

Claims excepted from limitation

The rules of this Convention shall not apply to:

(a) claims for salvage or contribution in general average;

(b) claims for oil pollution damage within the meaning of the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, dated 29 November 1969 or of any amendment or Protocol thereto which is in force;

(c) claims subject to any international convention or national legislation governing or prohibiting limitation of liability for nuclear damage;

(d) claims against the shipowner of a nuclear ship for nuclear damage;

(e) claims by servants of the shipowner or salvor whose duties are connected with the ship or the salvage operations, including claims of their heirs, dependants or other persons entitled to make such claims, if under the law governing the contract of service between the shipowner or salvor and such servants the shipowner or salvor is not entitled to limit his liability in respect of such claims, or if he is by such law only permitted to limit his liability to an amount greater than that provided for in Article 6.

Article 4

Conduct barring limitation

A person liable shall not be entitled to limit his liability if it is proved that the loss resulted from his personal act or omission, committed with the intent to cause such loss, or recklessly and with knowledge that such loss would probably result.

Article 5

Counterclaims

Where a person entitled to limitation of liability under the rules of this Convention has a claim against the claimant arising out of the same occurrence, their respective claims shall be set off against each other and the provisions of this Convention shall only apply to the balance, if any.

CHAPTER II: LIMITS OF LIABILITY

Article 6

The general limits

1. The limits of liability for claims other than those mentioned in Article 7, arising on any distinct occasion, shall be calculated as follows:

(a) in respect of claims for loss of life or personal injury,

(i) 333,000 Units of Account for a ship with a tonnage not exceeding 500 tons,

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 501 to 3,000 tons, 500 Units of Account;

for each ton from 3,001 to 30,000 tons, 333 Units of Account;

for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 250 Units of Account; and

for each ton in excess of 70,000 tons, 167 Units of Account,

(b) in respect of any other claims,

(i) 167,000 Units of Account for a ship with a tonnage not exceeding 500 tons,

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 501 to 30,000 tons, 167 Units of Account;

for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 125 Units of Account; and

for each ton in excess of 70,000 tons, 83 Units of Account.

2. Where the amount calculated in accordance with paragraph 1(a) is insufficient to pay the claims mentioned therein in full, the amount calculated in accordance with paragraph 1(b) shall be available for payment of the unpaid balance of claims under paragraph 1(a) and such unpaid balance shall rank rateably with claims mentioned under paragraph 1(b).

3. However, without prejudice to the right of claims for loss of life or personal injury according to paragraph 2, a State Party may provide in its national law that claims in respect of damage to harbour works, basins and waterways and aids to navigation shall have such priority over other claims under paragraph 1(b) as is provided by that law.

4. The limits of liability for any salvor not operating from any ship or for any salvor operating solely on the ship to, or in respect of which he is rendering salvage services, shall be calculated according to a tonnage of 1,500 tons.

5. For the purpose of this Convention the ship's tonnage shall be the gross tonnage calculated in accordance with the tonnage measurement rules contained in Annex I of the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.

Article 7

The limit for passenger claims

1. In respect of claims arising on any distinct occasion for loss of life or personal injury to passengers of a ship, the limit of liability of the shipowner thereof shall be an amount of 46,666 Units of Account multiplied by the number of passengers which the ship is authorized to carry according to the ship's certificate, but not exceeding 25 million Units of Account.

2. For the purpose of this Article "claims for loss of life or personal injury to passengers of a ship" shall mean any such claims brought by or on behalf of any person carried in that ship:

(a) under a contract of passenger carriage, or

(b) who, with the consent of the carrier, is accompanying a vehicle or live animals which are covered by a contract for the carriage of goods.

Article 8

Unit of Account

1. The Unit of Account referred to in Articles 6 and 7 is the Special Drawing Right as defined by the International Monetary Fund. The amounts mentioned in Articles 6 and 7 shall be converted into the national currency of the State in which limitation is sought, according to the value of that currency at the date the limitation fund shall have been constituted, payment is made, or security is given which under the law of that State is equivalent to such payment. The value of a national currency in terms of the Special Drawing Right, of a State Party which is a member of the International Monetary Fund, shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund in effect at the date in question for its operations and transactions. The value of a national currency in terms of the Special Drawing Right, of a State Party which is not a member of the International Monetary Fund, shall be calculated in a manner determined by that State Party.

2. Nevertheless, those States which are not members of the International Monetary Fund and whose law does not permit the application of the provisions of paragraph 1 may, at the time of signature without reservation as to ratification, acceptance or approval or at the time of ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, declare that the limits of liability provided for in this Convention to be applied in their territories shall be fixed as follows:

(a) in respect of Article 6, paragraph 1(a) at an amount of:

(i) 5 million monetary units for a ship with a tonnage not exceeding 500 tons,

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 501 to 3,000 tons, 7,500 monetary units;

for each ton from 3,001 to 30,000 tons, 5,000 monetary units;

for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 3,750 monetary units; and

for each ton in excess of 70,000 tons, 2,500 monetary units; and

(b) in respect of Article 6, paragraph 1(b), at an amount of:

(i) 2.5 million monetary units for a ship with a tonnage not exceeding 500 tons,

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 501 to 30,000 tons, 2,500 monetary units;

for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 1,850 monetary units; and

for each ton in excess of 70,000 tons, 1,250 monetary units; and

(c) in respect of Article 7, paragraph 1, at an amount of 700,000 monetary units multiplied by the number of passengers which the ship is authorized to carry according to its certificate, but not exceeding 375 million monetary units.

Paragraphs 2 and 3 of Article 6 apply correspondingly to sub-paragraphs (a) and (b) of this paragraph.

3. The monetary unit referred to in paragraph 2 corresponds to sixty-five and a half milligrammes of gold of millesimal fineness nine hundred. The conversion of the amounts referred to in paragraph 2 into the national currency shall be made according to the law of the State concerned.

4. The calculation mentioned in the last sentence of paragraph 1 and the conversion mentioned in paragraph 3 shall be made in such a manner as to express in the national currency of the State Party as far as possible the same real value for the amounts in Articles 6 and 7 as is expressed there in units of account. States Parties shall communicate to the depositary the manner of calculation pursuant to paragraph 1, or the result of the conversion in paragraph 3, as the case may be, at the time of the signature without reservation as to ratification, acceptance or approval, or when depositing an instrument referred to in Article 16 and whenever there is a change in either.

Article 9

Aggregation of claims

1. The limits of liability determined in accordance with Article 6 shall apply to the aggregate of all claims which arise on any distinct occasion:

(a) against the person or persons mentioned in paragraph 2 of Article 1 and any person for whose act, neglect or default he or they are responsible; or

(b) against the shipowner of a ship rendering salvage services from that ship and the salvor or salvors operating from such ship and any person for whose act, neglect or default he or they are responsible; or

(c) against the salvor or salvors who are not operating from a ship or who are operating solely on the ship to, or in respect of which, the salvage services are rendered and any person for whose act, neglect or default he or they are responsible.

2. The limits of liability determined in accordance with Article 7 shall apply to the aggregate of all claims subject thereto which may arise on any distinct occasion against the person or persons mentioned in paragraph 2 of Article 1 in respect of the ship referred to in Article 7 and any person for whose act, neglect or default he or they are responsible.

Article 10

Limitation of liability without constitution of a limitation fund

1. Limitation of liability may be invoked notwithstanding that a limitation fund as mentioned in Article 11 has not been constituted. However, a State Party may provide in its national law that, where an action is brought in its Courts to enforce a claim subject to limitation, a person liable may only invoke the right to limit liability if a limitation fund has been constituted in accordance with the provisions of this Convention or is constituted when the right to limit liability is invoked.

2. If limitation of liability is invoked without the constitution of a limitation fund, the provisions of Article 12 shall apply correspondingly.

3. Questions of procedure arising under the rules of this Article shall be decided in accordance with the national law of the State Party in which action is brought.

CHAPTER III: THE LIMITATION FUND

Article 11

Constitution of the fund

1. Any person alleged to be liable may constitute a fund with the Court or other competent authority in any State Party in which legal proceedings are instituted in respect of claims subject to limitation. The fund shall be constituted in the sum of such of the amounts set out in Articles 6 and 7 as are applicable to claims for which that person may be liable, together with interest thereon from the date of the occurrence giving rise to the liability until the date of the constitution of the fund. Any fund thus constituted shall be available only for the payment of claims in respect of which limitation of liability can be invoked.
2. A fund may be constituted, either by depositing the sum, or by producing a guarantee acceptable under the legislation of the State Party where the fund is constituted and considered to be adequate by the Court or other competent authority.
3. A fund constituted by one of the persons mentioned in paragraph 1(a), (b) or (c) or paragraph 2 of Article 9 or his insurer shall be deemed constituted by all persons mentioned in paragraph 1(a), (b) or (c) or paragraph 2, respectively.

Article 12

Distribution of the fund

1. Subject to the provisions of paragraphs 1, 2 and 3 of Article 6 and of Article 7, the fund shall be distributed among the claimants in proportion to their established claims against the fund.
2. If, before the fund is distributed, the person liable, or his insurer, has settled a claim against the fund such person shall, up to the amount he has paid, acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Convention.
3. The right of subrogation provided for in paragraph 2 may also be exercised by persons other than those therein mentioned in respect of any amount of compensation which they may have paid, but only to the extent that such subrogation is permitted under the applicable national law.
4. Where the person liable or any other person establishes that he may be compelled to pay, at a later date, in whole or in part any such amount of compensation with regard to which such person would have enjoyed a right of subrogation pursuant to paragraphs 2 and 3 had the compensation been paid before the fund was distributed, the Court or other competent authority of the State where the fund has been constituted may order that a sufficient sum shall be provisionally set aside to enable such person at such later date to enforce his claim against the fund.

Article 13

Bar to other actions

1. Where a limitation fund has been constituted in accordance with Article 11, any person having made a claim against the fund shall be barred from exercising any right in respect of such claim against any other assets of a person by or on behalf of whom the fund has been constituted.
2. After a limitation fund has been constituted in accordance with Article 11, any ship or other property, belonging to a person on behalf of whom the fund has been

constituted, which has been arrested or attached within the jurisdiction of a State Party for a claim which may be raised against the fund, or any security given, may be released by order of the Court or other competent authority of such State. However, such release shall always be ordered if the limitation fund has been constituted:

- (a) at the port where the occurrence took place, or, if it took place out of port, at the first port of call thereafter; or
- (b) at the port of disembarkation in respect of claims for loss of life or personal injury; or
- (c) at the port of discharge in respect of damage to cargo; or
- (d) in the State where the arrest is made.

3. The rules of paragraphs 1 and 2 shall apply only if the claimant may bring a claim against the limitation fund before the Court administering that fund and the fund is actually available and freely transferable in respect of that claim.

Article 14

Governing law

Subject to the provisions of this Chapter the rules relating to the constitution and distribution of a limitation fund, and all rules of procedure in connection therewith, shall be governed by the law of the State Party in which the fund is constituted.

CHAPTER IV: SCOPE OF APPLICATION

Article 15

1. This Convention shall apply whenever any person referred to in Article 1 seeks to limit his liability before the Court of a State Party or seeks to procure the release of a ship or other property or the discharge of any security given within the jurisdiction of any such State. Nevertheless, each State Party may exclude wholly or partially from the application of this Convention any person referred to in Article 1 who at the time when the rules of this Convention are invoked before the Courts of that State does not have his habitual residence in a State Party or does not have his principal place of business in a State Party or any ship in relation to which the right of limitation is invoked or whose release is sought and which does not at the time specified above fly the flag of a State Party.

2. A State Party may regulate by specific provisions of national law the system of limitation of liability to be applied to vessels which are:

- (a) according to the law of that State, ships intended for navigation on inland waterways
- (b) ships of less than 300 tons.

A State Party which makes use of the option provided for in this paragraph shall inform the depositary of the limits of liability adopted in its national legislation or of the fact that there are none.

3. A State Party may regulate by specific provisions of national law the system of limitation of liability to be applied to claims arising in cases in which interests of persons who are nationals of other States Parties are in no way involved.

4. The Courts of a State Party shall not apply this Convention to ships constructed for, or adapted to, and engaged in, drilling:

- (a) when that State has established under its national legislation a higher limit of liability than that otherwise provided for in Article 6; or

(b) when that State has become party to an international convention regulating the system of liability in respect of such ships.

In a case to which sub-paragraph (a) applies that State Party shall inform the depositary accordingly.

5. This Convention shall not apply to:

(a) air-cushion vehicles;

(b) floating platforms constructed for the purpose of exploring or exploiting the natural resources of the sea-bed or the subsoil thereof.

CHAPTER V: FINAL CLAUSES

Article 16

Signature, ratification and accession

1. This Convention shall be open for signature by all States at the Headquarters of the Inter-Governmental Maritime Consultative Organization (hereinafter referred to as "the Organization") from 1 February 1977 until 31 December 1977 and shall thereafter remain open for accession.

2. All States may become parties to this Convention by:

(a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the Secretary-General of the Organization (hereinafter referred to as "the Secretary-General").

Article 17

Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the first day of the month following one year after the date on which twelve States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval or have deposited the requisite instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. For a State which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or signs without reservation as to ratification, acceptance or approval, in respect of this Convention after the requirements for entry into force have been met but prior to the date of entry into force, the ratification, acceptance, approval or accession or the signature without reservation as to ratification, acceptance or approval, shall take effect on the date of entry into force of the Convention or on the first day of the month following the ninetieth day after the date of the signature or the deposit of the instrument, whichever is the later date.

3. For any State which subsequently becomes a Party to this Convention, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of ninety days after the date when such State deposited its instrument.

4. In respect of the relations between States which ratify, accept, or approve this Convention or accede to it, this Convention shall replace and abrogate the International Convention relating to the Limitation of the Liability of Owners of Sea-going Ships, done at Brussels on 10 October 1957, and the International Convention

for the Unification of certain Rules relating to the Limitation of Liability of the Owners of Sea-going Vessels, signed at Brussels on 25 August 1924.

Article 18

Reservations

1. Any State may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, reserve the right to exclude the application of Article 2 paragraph 1(d) and (e). No other reservations shall be admissible to the substantive provisions of this Convention.
2. Reservations made at the time of signature are subject to confirmation upon ratification, acceptance or approval.
3. Any State which has made a reservation to this Convention may withdraw it at any time by means of a notification addressed to the Secretary-General. Such withdrawal shall take effect on the date the notification is received. If the notification states that the withdrawal of a reservation is to take effect on a date specified therein, and such date is later than the date the notification is received by the Secretary-General, the withdrawal shall take effect on such later date.

Article 19

Denunciation

1. This Convention may be denounced by a State Party at any time one year from the date on which the Convention entered into force for that Party.
2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General.
3. Denunciation shall take effect on the first day of the month following the expiration of one year after the date of deposit of the instrument, or after such longer period as may be specified in the instrument.

Article 20

Revision and amendment

1. A Conference for the purpose of revising or amending this Convention may be convened by the Organization.
2. The Organization shall convene a Conference of the States Parties to this Convention for revising or amending it at the request of not less than one-third of the Parties.
3. After the date of the entry into force of an amendment to this Convention, any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited shall be deemed to apply to the Convention as amended, unless a contrary intention is expressed in the instrument.

Article 21

Revision of the limitation amounts and of Unit of Account or monetary unit

1. Notwithstanding the provisions of Article 20, a Conference only for the purposes of altering the amounts specified in Articles 6 and 7 and in Article 8, paragraph 2, or of substituting either or both of the Units defined in Article 8, paragraphs 1 and 2, by

other units shall be convened by the Organization in accordance with paragraphs 2 and 3 of this Article. An alteration of the amounts shall be made only because of a significant change in their real value.

2. The Organization shall convene such a Conference at the request of not less than one fourth of the States Parties.

3. A decision to alter the amounts or to substitute the Units by other units of account shall be taken by a two-thirds majority of the States Parties present and voting in such Conference.

4. Any State depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession to the Convention, after entry into force of an amendment, shall apply the Convention as amended.

Article 22

Depositary

1. This Convention shall be deposited with the Secretary-General.

2. The Secretary-General shall:

(a) transmit certified true copies of this Convention to all States which were invited to attend the Conference on Limitation of Liability for Maritime Claims and to any other States which accede to this Convention;

(b) inform all States which have signed or acceded to this Convention of:

(i) each new signature and each deposit of an instrument and any reservation thereto together with the date thereof;

(ii) the date of entry into force of this Convention or any amendment thereto;

(iii) any denunciation of this Convention and the date on which it takes effect;

(iv) any amendment adopted in conformity with Articles 20 or 21;

(v) any communication called for by any Article of this Convention.

3. Upon entry into force of this Convention, a certified true copy thereof shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 23

Languages

This Convention is established in a single original in the English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this nineteenth day of November one thousand nine hundred and seventy-six.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned being duly authorized for that purpose have signed this Convention.

PROTOCOL OF 1996 TO AMEND THE CONVENTION ON LIMITATION OF LIABILITY FOR MARITIME CLAIMS, 1976

THE PARTIES TO THE PRESENT PROTOCOL,

CONSIDERING that it is desirable to amend the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, done at London on 19 November 1976, to provide for enhanced compensation and to establish a simplified procedure for updating the limitation amounts,

HAVE AGREED as follows:

Article 1

For the purposes of this Protocol:

1. "Convention" means the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976.
2. "Organization" means the International Maritime Organization.
3. "Secretary-General" means the Secretary-General of the Organization.

Article 2

Article 3, subparagraph (a) of the Convention is replaced by the following text:

(a) claims for salvage, including, if applicable, any claim for special compensation under article 14 of the International Convention on Salvage 1989, as amended, or contribution in general average;

Article 3

Article 6, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1. The limits of liability for claims other than those mentioned in article 7, arising on any distinct occasion, shall be calculated as follows:

(a) in respect of claims for loss of life or personal injury,

(i) 2 million Units of Account for a ship with a tonnage not exceeding 2,000 tons,

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 2,001 to 30,000 tons, 800 Units of Account;
for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 600 Units of Account; and
for each ton in excess of 70,000 tons, 400 Units of Account,

(b) in respect of any other claims,

(i) 1 million Units of Account for a ship with a tonnage not exceeding 2,000 tons,

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 2,001 to 30,000 tons, 400 Units of Account;
for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 300 Units of Account; and
for each ton in excess of 70,000 tons, 200 Units of Account.

Article 4

Article 7, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

In respect of claims arising on any distinct occasion for loss of life or personal injury to passengers of a ship, the limit of liability of the shipowner thereof shall be an amount of 175,000 Units of Account multiplied by the number of passengers which the ship is authorized to carry according to the ship's certificate.

Article 5

Article 8, paragraph 2 of the Convention is replaced by the following text:

2. Nevertheless, those States which are not members of the International Monetary Fund and whose law does not permit the application of the provisions of paragraph 1 may, at the time of signature without reservation as to ratification, acceptance or approval or at the time of ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, declare that the limits of liability provided for in this Convention to be applied in their territories shall be fixed as follows:

(a) in respect of article 6, paragraph 1 (a), at an amount of

(i) 30 million monetary units for a ship with a tonnage not exceeding 2,000 tons;

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 2,001 to 30,000 tons, 12,000 monetary units;

for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 9,000 monetary units; and

for each ton in excess of 70,000 tons, 6,000 monetary units; and

(b) in respect of article 6, paragraph 1 (b), at an amount of:

(i) 15 million monetary units for a ship with a tonnage not exceeding 2,000 tons;

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each ton from 2,001 to 30,000 tons, 6,000 monetary units;

for each ton from 30,001 to 70,000 tons, 4,500 monetary units; and

for each ton in excess of 70,000 tons, 3,000 monetary units; and

(c) in respect of article 7, paragraph 1, at an amount of 2,625,000 monetary units multiplied by the number of passengers which the ship is authorized to carry according to its certificate.

Paragraphs 2 and 3 of article 6 apply correspondingly to subparagraphs (a) and (b) of this paragraph.

Article 6

The following text is added as paragraph *3bis* in article 15 of the Convention:

3bis Notwithstanding the limit of liability prescribed in paragraph 1 of article 7, a State Party may regulate by specific provisions of national law the system of liability to be applied to claims for loss of life or personal injury to passengers of a ship, provided that the limit of liability is not lower than that prescribed in paragraph 1 of article 7. A State Party which makes use of the option provided for in this paragraph shall inform

the Secretary-General of the limits of liability adopted or of the fact that there are none.

Article 7

Article 18, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1. Any State may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, or at any time thereafter, reserve the right:

(a) to exclude the application of article 2, paragraphs l(d) and (e);

(b) to exclude claims for damage within the meaning of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996 or of any amendment or protocol thereto.

No other reservations shall be admissible to the substantive provisions of this Convention.

Article 8

Amendment of limits

1. Upon the request of at least one half, but in no case less than six, of the States Parties to this Protocol, any proposal to amend the limits specified in article 6, paragraph 1, article 7, paragraph 1 and article 8, paragraph 2 of the Convention as amended by this Protocol shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and to all Contracting States.

2. Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Legal Committee of the Organization (the Legal Committee) for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

3. All Contracting States to the Convention as amended by this Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

4. Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States to the Convention as amended by this Protocol present and voting in the Legal Committee expanded as provided for in paragraph 3, on condition that at least one half of the Contracting States to the Convention as amended by this Protocol shall be present at the time of voting.

5. When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents and, in particular, the amount of damage resulting therefrom, changes in the monetary values and the effect of the proposed amendment on the cost of insurance.

6.

(a) No amendment of the limits under this article may be considered less than five years from the date on which this Protocol was opened for signature nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this article.

(b) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the Convention as amended by this Protocol increased by six per cent per year calculated on a compound basis from the date on which this Protocol was opened for signature.

(c) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to the limit laid down in the Convention as amended by this Protocol multiplied by three.

7. Any amendment adopted in accordance with paragraph 4 shall be notified by the Organization to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of eighteen months after the date of notification, unless within that period not less than one-fourth of the States that were Contracting States at the time of the adoption of the amendment have communicated to the Secretary-General that they do not accept the amendment, in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

8. An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 7 shall enter into force eighteen months after its acceptance.

9. All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with paragraphs 1 and 2 of article 12 at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

10. When an amendment has been adopted but the eighteen-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 7. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

Article 9

1. The Convention and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2. A State which is Party to this Protocol but not a Party to the Convention shall be bound by the provisions of the Convention as amended by this Protocol in relation to other States Parties hereto, but shall not be bound by the provisions of the Convention in relation to States Parties only to the Convention.

3. The Convention as amended by this Protocol shall apply only to claims arising out of occurrences which take place after the entry into force for each State of this Protocol.

4. Nothing in this Protocol shall affect the obligations of a State which is a Party both to the Convention and to this Protocol with respect to a State which is a Party to the Convention but not a Party to this Protocol.

FINAL CLAUSES

Article 10

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 1 October 1996 to 30 September 1997 by all States.

Any State may express its consent to be bound by this Protocol by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the entry into force of an amendment to the Convention as amended by this Protocol shall be deemed to apply to the Convention so amended, as modified by such amendment.

Article 11

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force ninety days following the date on which ten States have expressed their consent to be bound by it.
2. For any State which expresses its consent to be bound by this Protocol after the conditions in paragraph 1 for entry into force have been met, this Protocol shall enter into force ninety days following the date of expression of such consent.

Article 12

Denunciation

1. This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the date on which it enters into force for that State Party.
2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the Secretary-General.
3. A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after its deposit with the Secretary-General.
4. As between the States Parties to this Protocol, denunciation by any of them of the Convention in accordance with article 19 thereof shall not be construed in any way as a denunciation of the Convention as amended by this Protocol.

Article 13

Revision and amendment

1. A conference for the purpose of revising or amending this Protocol may be convened by the Organization.
2. The Organization shall convene a conference of Contracting States to this Protocol for revising or amending it at the request of not less than one-third of the Contracting Parties.

Article 14

Depositary

1. This Protocol and any amendments accepted under article 8 shall be deposited with the Secretary-General.

The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Protocol of:

(i) each new signature or deposit of an instrument together with the date thereof;

(ii) each declaration and communication under article 8, paragraph 2 of the Convention as amended by this Protocol, and article 8, paragraph 4 of the Convention;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) any proposal to amend limits which has been made in accordance with article 8, paragraph 1

(v) any amendment which has been adopted in accordance with article 8, paragraph 4;

(vi) any amendment deemed to have been accepted under article 8, paragraph 7, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with paragraphs 8 and 9 of that article;

(vii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date of the deposit and the date on which it takes effect;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all Signatory States and to all States

which accede to this Protocol.

3. As soon as this Protocol enters into force, the text shall be transmitted by the Secretary-General to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 15

Languages

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT LONDON this second day of May one thousand nine hundred and ninety-six.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

KONVENCIJA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI ZA POMORSKA POTRAŽIVANJA

DRŽAVE UGOVARATELJICE ove konvencije

PRIZNAJUĆI potrebu da se konvencijom uredi neke zajedničke odredbe koje se odnose na ograničenje odgovornosti za pomorska potraživanja;

ODLUČILE SU da zaključe konvenciju u tu svrhu i dogovorile se o sledećem:

Glava I

PRAVO NA OGRANIČENJE

Lica koja imaju pravo na ograničenje odgovornosti

Član 1.

Vlasnici brodova i spasioci, kako su definisani u daljem tekstu ove konvencije, mogu da ograniče svoju odgovornost u skladu sa odredbama ove konvencije za potraživanja iz člana 2. ove konvencije.

Izraz „vlasnik broda“ znači vlasnik, čarterer, menadžer i brodar pomorskog broda.

„Spasilac“ znači svako lice koje pruža usluge u neposrednoj vezi sa operacijama spasavanja ili pomoći. Operacije spasavanja takođe obuhvataju i operacije iz člana 2, stav 1. tak. d), e) i f) ove konvencije.

Ako se neko potraživanje iz člana 2. ove konvencije odnosi na lice za čije radnje, propuste ili greške odgovara vlasnik ili spasilac, to lice ima pravo da se koristi ograničenjem odgovornosti prema ovoj konvenciji.

U ovoj konvenciji izraz „odgovornost vlasnika broda“ obuhvata odgovornost koja proizlazi iz tužbe pokrenute protiv samog broda.

Osiguratelj odgovornosti za potraživanja koje podležu ograničenju u skladu sa odredbama ove konvencije ima pravo da se koristi povlasticama ove konvencije u istoj meri kao i sam osiguranik.

Pozivanje na ograničenje odgovornosti ne znači i priznanje same odgovornosti.

Potraživanja koje podležu ograničenju

Član 2.

U zavisnosti od odredaba čl. 3. i 4. ove konvencije, sledeća potraživanja, bez obzira na osnov odgovornosti, predmet su ograničenja odgovornosti:

a) potraživanja zbog smrti ili telesne povrede ili zbog gubitka ili oštećenja imovine (uključujući i štetu na lučkim postrojenjima, bazenima, prilaznim plovnim putevima i oznakama za plovidbu), do kojih je došlo na brodu ili u neposrednoj vezi sa korišćenjem broda ili radnjama spašavanja, kao i na posredne štete koje iz toga proizlaze;

b) potraživanja zbog svake štete koja proizlazi iz zakašnjenja u prevozu morem, tereta, putnika ili njihovog prtljaga;

c) potraživanja zbog drugih šteta koje proizlaze iz povrede vanugovornih prava, koje su nastale u neposrednoj vezi s iskorišćivanjem broda ili radnjama spasavanja;

d) potraživanja zbog podizanja na površinu, uklanjanja, uništenja ili činjenja neškodljivim broda koji je potonuo, pretrpeo brodolom, nasukao se ili je napušten, uključujući i sve što je na brodu ili je bilo na brodu;

e) potraživanja zbog uklanjanja, uništenja ili činjenja neškodljivim tereta na brodu;

f) potraživanja drugog lica, a ne lica koje odgovara, zbog mera preduzetih u cilju sprečavanja ili smanjenja štete za koju lice koje odgovara može ograničiti svoju odgovornost u skladu sa ovom konvencijom, i zbog daljih šteta prouzrokovanih tim merama.

Potraživanja navedena u stavu 1. ovog člana podležu ograničenju odgovornosti čak i ako je podignuta tužba, ugovorna ili vanugovorna, regresna ili po osnovu jemstva. Međutim, potraživanja navedena u stavu 1. tač. d), e) i f) ovog člana, ne podležu ograničenju odgovornosti u obimu u kojem se ona odnose na naknadu po osnovu ugovora sa licem koja odgovara.

Potraživanja izuzeta od ograničenja

Član 3.

Odredbe ove konvencije ne primenjuju se na

a) potraživanja iz naslova spasavanja ili doprinosa u zajedničkoj havariji;

b) potraživanja zbog šteta od zagađenja naftom u smislu Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti za štete prouzrokovane zagađenjem naftom od 29. novembra 1969. godine, ili naknadnih izmena i dopuna ili Protokola uz Konvenciju koji su na snazi;

c) potraživanja koja su predmet neke međunarodne konvencije ili nacionalnog prava koje uređuje ili zabranjuje ograničenje odgovornosti za nuklearne štete;

d) potraživanja prema vlasniku nuklearnog broda za nuklearne štete;

e) potraživanja službenika vlasnika broda ili spasioca čiji su zadaci vezani za službu broda ili za radnje spasavanja, uključujući potraživanja njihovih naslednika, pravnih naslednika ili drugih lica koja imaju osnov za takva potraživanja njihovih naslednika, pravnih naslednika ili drugih lica koja imaju osnovu za takva potraživanja ako-prema pravu koje se primenjuje na ugovor o radu koji je zaključen između vlasnika broda ili spasioca i takvih službenika-vlasnik broda ili spasilac nemaju pravo da ograniče svoju odgovornost u odnosu na takva potraživanja, ili ako je prema tom pravu njemu dopušteno jedino da ograniči svoju odgovornost u odnosu na takva potraživanja, ili ako je prema tom pravu njemu dopušteno jedino da ograniči svoju odgovornost na iznos koji je viši od iznosa predviđenog u članu 6. ove konvencije.

Ponašanje koje ukida ograničenje

Član 4.

Lice koje odgovara nema pravo da ograničiti svoju odgovornost ako se dokaže da je šteta nastala njegovom ličnim delovanjem ili propustom, učinjenim s namerom da se izazove šteta, ili bezobzirno i sa znanjem da će do takve štete verovatno doći.

Kompenzacija potraživanja

Član 5.

Ako lice koje ima pravo na ograničenje odgovornosti na osnovu odredaba ove konvencije, ima prema svom poveriocu potraživanje koje proizilazi iz istog događaja,

njihova potraživanja će se međusobno prebiti, a odredbe ove konvencije primeni će se samo na eventualni ostatak.

Glava II

GRANICE ODGOVORNOSTI

Opšte odredbe

Član 6.

Granice odgovornosti za potraživanja, osim onih koje su navedene u članu 7. ove konvencije, koja proizilaze iz jednog pojedinačnog događaja, obračunavaju se na sledeći način:

a) u pogledu potraživanja zbog smrti ili telesnih povreda,

(i) 333.000 obračunskih jedinica za brod s tonažom koja ne prelazi 500 tona.

(ii) za brod sa tonažom koja prelazi 500 tona, obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

Za svaku tonu od 501 do 3.000 tona - 500 obračunskih jedinica;
Za svaku tonu od 3.001 do 30.000 tona - 333 obračunskih jedinica;
Za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 250 obračunskih jedinica; i
Za svaku tonu koja prelazi 70.000 tona – 167 obračunskih jedinica;

b) u pogledu ostalih potraživanja;

(i) 167.000 obračunskih jedinica za brod s tonažom koja ne prelazi 500 tona,

(ii) za brod s tonažom koja prelazi 500 tona obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

za svaku tonu od 501 do 30.000 tona – 167 obračunskih jedinica;
za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 125 obračunskih jedinica, i
za svaku tonu koja prelazi 70.000 tona – 83 obračunskih jedinica.

Kada iznos koji se obračunava u skladu sa stavom 1 tačka a) ovog člana, nije dovoljan za potpuno namirenje potraživanja koja se navode u toj tački, iznos koji se obračunava u skladu sa stavom 1. tačka b) ovog člana, na raspolaganju je za naknadu neisplaćenog ostatka potraživanja iz stava 1. tačka a) ovog člana, i takav neisplaćeni ostatak konkuriše, *pro rata*, sa potraživanja iz stava 1. tačke b).

Međutim, bez uticaja na prava na potraživanje zbog smrti ili telesnih povreda u skladu sa stavom 2. ovog člana, država ugovornica može predvideti u svom nacionalnom zakonodavstvu da potraživanja koja se odnose na štetu lučkim postrojenjima, bazenima, prilaznim plovnim putevima i oznakama za plovidbu imaju prednost pred ostalim potraživanja iz stava 1. tačka b) ovog člana, kako je predviđeno u tom pravu.

Ograničenja odgovornosti za svakog spasioca koji ne obavlja radnje spasavanja sa nekog broda ili za svakog spasioca koji deluje isključivo na brodu kojem ili u odnosu na koga pruža usluge spasavanja, obračunavaju se prema tonaži od 1.500 tona.

Za svrhe ove konvencije, tonaža broda je bruto tonaža koja se izračunava prema pravilima o baždarenju koja su sadržana u Dodatku I. Međunarodne konvencije o baždarenju brodova, usvojene 1969. godine.

Granice za potraživanja putnika

Član 7.

U slučaju potraživanja zbog smrti ili telesnih povreda putnika na brodu, koja su nastala iz istog događaja, granica odgovornosti vlasnika broda je iznos od 46.666 obračunskih jedinica pomnoženih brojem putnika koje je brod ovlašćen da prevozi na osnovu brodske isprave, ali najviše od 25 miliona obračunskih jedinica.

U smislu ovoga člana „potraživanja zbog smrti ili telesnih povreda putnika na brodu“ znači svako potraživanja koje istakne lice koje se prevozi brodom ili za njegov račun:

- a) na osnovu ugovora o prevozu putnika, ili
- b) uz pristanak vozara, koje prati neko vozilo ili žive životinje na osnovu ugovora o prevozu robe.

Obračunska jedinica

Član 8.

Obračunska jedinica navedena u čl. 6. i 7. ove konvencije, je pravo vučenja kako ga je definisao Međunarodni monetarni fond. Iznosi navedeni u čl. 6. i 7. ove konvencije preračunavaju se u domaću valutu države u kojoj se traži ograničenje odgovornosti, u skladu sa vrednosti te valute na dan osnivanja fonda, a plaća se ili pruža odgovarajuće jemstvo prema pravu te države. Vrednost domaće valute u specijalnim pravima vučenja države ugovornice koja je članica Međunarodnoga monetarnog fonda, obračunava se prema metodi vrednosti koju tog dana primenjuje Međunarodni monetarni fond za sopstvene operacije i transakcije. Vrednost domaće valute u specijalnim pravima vučenja države ugovornice koja nije članica Međunarodnog monetarnog fonda, obračunava se na način koji odredi ta država ugovornica.

Međutim, države koje nisu članice Međunarodnoga monetarnog fonda i čija prava ne dopuštaju primenu odredaba stava 1. ovog člana, mogu, prilikom potpisivanja bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja ili prilikom potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja ili bilo kada nakon toga, da izjave da se granica odgovornosti predviđena u ovoj konvenciji, koja se primenjuje na njihovu području, utvrđuje na sledeći način:

(a) u pogledu člana 6. stav 1. tačka a) na iznos od:

(i) 5 miliona novčanih jedinica za brod s tonažom koja ne prekoračuje 500 tona;

(ii) za brod sa tonažom koja prelazi gore navedeni iznos, obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

- za svaku tonu od 501 do 3.000 tona – 7.000 novčanih jedinica;
- za svaku tonu od 3.001 do 30.000 tona – 5.000 novčanih jedinica;
- za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 3.750 novčanih jedinica; i
- za svaku tonu koja prelazi 70.000 tona – 2.500 novčanih jedinica;

(b) u pogledu člana 6. stav 1. tačka b), na iznos od:

(i) 2,5 miliona novčanih jedinica za brod s tonažom koja ne prelazi 500 tona;

(ii) za brod s tonažom koja prekoračuje gore navedeni iznos, obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

za svaku tonu od 501 do 30.000 tona – 2.500 novčanih jedinica;
za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 1.850 novčanih jedinica;
za svaku tonu koja prelazi 70.000 tona – 1.250 novčanih jedinica; i

(c) u pogledu člana 7. stava 1. na iznos od 700.000 novčanih jedinica pomnoženih brojem putnika koje je brod ovlašten da prevozi na osnovu brodske isprave, ali najviše do 375 miliona novčanih jedinica.

Odredbe člana 6. st. 2. i 3. ove konvencije na odgovarajući se način primenjuju na podtačke a) i b) ovog stava.

Novčana jedinica koja se navodi u stavu 2. ovog člana odgovara količini od šezdeset pet i po miligrama zlata čistoće devetsto hiljada. Preračunavanje tog iznosa u domaću valutu vrši se po pravu dotične države.

Obračunavanje iz poslednje rečenice stava 1. ovog člana i preračunavanje iz stava 3. ovog člana, vrši se na način da se u domaćoj valuti države ugovornice izrazi što je moguće bliža stvarna vrednost, kao i ona izražena u obračunskoj jedinici u čl. 6. i 7. ove konvencije. Prilikom potpisivanja bez rezerve što se tiče potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja, ili prilikom polaganja isprave koje se predviđa u članu 16. ove konvencije, kao i svaki put kada se menja način obračunavanja ili vrednost njihove domaće valute u odnosu na obračunsku jedinicu ili novčanu jedinicu, države ugovornice će obavestiti depozitara o načinu obračunavanja iz stava 1. ovog člana, ili rezultate preračunavanja prema stavu 3. ovog člana, u zavisnosti od slučaja.

Sticaj potraživanja

Član 9.

Granice odgovornosti obračunate u skladu sa odredbama člana 6. ove konvencije, primenjuju se na zbir svih potraživanja koja su nastala iz istog događaja.

(a) prema licu ili licima iz člana 1. stav 2. ove konvencije, i prema svakom licu za čije radnje, propuste ili greške on ili oni odgovaraju; ili

(b) prema vlasniku broda koji pruža usluge spasavanja sa tog broda i prema spasiocu ili spasiocima koji deluju sa tog broda i prema svakom licu za čije radnje, propuste ili greške on ili oni odgovaraju; ili

(c) prema spasiocu ili spasiocima koji deluju s tog broda ili koji deluju samo na brodu kome su ili s obzirom na kojeg su pružene usluge spasavanja i prema svakom licu za čije radnje, propuste ili greške on ili oni odgovaraju.

Granice odgovornosti obračunate u skladu sa odredbama člana 7. ove konvencije, primenjuju se na zbir svih potraživanja koja mogu da nastanu iz istog događaja prema licu ili licima iz člana 1. stav 2. ove konvencije, u odnosu na brod iz člana 7. ove konvencije, i prema svakom licu za čije radnje, propuste ili greške on ili oni odgovaraju.

Ograničenje odgovornosti bez osnivanja fonda ograničenja

Član 10.

Pozivanje na ograničenje odgovornosti moguće je čak i ako nije osnovan fond ograničene odgovornosti u skladu sa odredbama člana 11. ove konvencije. Međutim, svaka država ugovornica može predvideti domaćim pravom da se, u slučaju kada je tužba podneta pred njenim sudom da bi se ostvarilo potraživanje koje je podležno ograničenju, lice koje odgovara može ostvariti pravo na ograničenje odgovornosti samo ako je osnovan fond ograničene odgovornosti u skladu sa odredbama ove

konvencije ili ako je osnovan u vreme kada se poziva na pravo ograničenja odgovornosti.

Ako se traži ograničenje odgovornosti, a fond ograničene odgovornosti nije osnovan, primenjuju se odredbe člana 12. ove konvencije.

Pravila postupka u primeni ovog člana uređuju se u skladu s domaćim pravom države ugovornice u kojoj je tužba podneta.

Glava III

FOND OGRANIČENJA

Osnivanje fonda

Član 11.

Svako lice koje bi moglo da bude odgovorno u sporu može osnovati fond kod suda ili nekog drugog nadležnog organa u svakoj državi ugovornici u kojoj je podneta tužba u odnosu na potraživanja koja podležu ograničenju. Fond se osniva u visini iznosa obračunatih prema čl. 6. i 7. ove konvencije, na način koji se primenjuje na potraživanja za koje lice koje osniva fond može odgovarati, uvećane za kamate koje teku od dana događaja iz kojeg je nastala odgovornost do dana osnivanja fonda. Svaki tako osnovan fond na raspolaganju je samo za isplate potraživanja za koje je dozvoljeno pozivanje na ograničenje odgovornosti.

Fond se može osnovati bilo polaganjem iznosa, ili pružanjem jemstva koje je prihvatljivo prema pravu države ugovornice gde je fond osnovan i koje se smatra odgovarajućim od suda ili drugog nadležnog organa.

Fond koji osnuje jedno od lica iz člana 9. stav 1. tač. a), b) ili c), ili člana 9. stav 2. ove konvencije, ili njihov osiguratelj, smatra se kao da je osnovan od svih lica iz člana 9. stav 1. tač. a), b) ili c) ili stava 2 ove konvencije.

Deoba fonda

Član 12.

Izuzetno od odredaba člana 6. st. 1, 2. i 3. i člana 7. ove konvencije, fond se deli između poverilaca srazmerno iznosu njihovih priznatih potraživanja prema fondu.

Ako je pre deobe fonda lice koje odgovara, ili njegov osiguratelj, namirio neko potraživanje prema fondu, to lice, do iznosa koji je isplatio, subrogacijom stiče prava koje bi lice tako namireno moglo koristiti prema ovoj konvenciji.

Pravom subrogacije iz stava 2. ovog člana, mogu se takođe koristiti i druga lica, osim gore navedenih, za svaki iznos naknade koju isplate, ali samo toliko koliko je takva subrogacija dopuštena prema domaćem pravu koje se primenjuje.

Ako lice koje odgovara, ili drugo lice, utvrdi da bi kasnije bio dužan da plati iznos naknade u pogledu koje se mogao koristiti pravom subrogacije prema st. 2. i 3. ovog člana, da je ovaj iznos plaćen pre deobe fonda, sud ili drugi nadležni organ države u kojoj je fond osnovan može odrediti da se privremeno izdvoji odgovarajući iznos kako bi se omogućilo tom licu da kasnije ostvari svoja prava prema fondu.

Sprečavanje drugih zahteva

Član 13.

Ako je fond ograničenja osnovan u skladu sa odredbama člana 11. ove konvencije, bilo koje lice koje je istaklo potraživanje prema fondu ne može da ostvari

prava u odnosu na takvo potraživanje prema ostaloj imovini lica u čije je ime fond osnovan.

Nakon osnivanja fonda ograničenja u skladu sa odredbama člana 11. ove konvencije, svaki brod ili druga imovina koja pripada licu u čiju je korist fond osnovan, a koja je zaustavljena ili zaplenjena na području nadležnosti države ugovornice radi potraživanja koje se može namiriti iz fonda, ili bilo koje pruženo jemstvo, može se osloboditi odlukom suda ili drugog nadležnog organa te države. Međutim, takvo oslobođenje uvek se određuje ako je fond ograničenja osnovan:

- a) u luci u kojoj je događaj nastao, ili – ako je nastao izvan luke – u sledećoj usputnoj luci; ili
- b) u luci iskrcaja za potraživanja zbog smrti ili telesnih povreda; ili
- c) u luci iskrcaja za potraživanja zbog oštećenja; ili
- d) u državi u kojoj je zaustavljanje izvršeno.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se samo ako poverilac može da istakne potraživanje prema fondu ograničenja kod suda koji upravlja tim fondom, a iz toga fonda se stvarno može podmiriti takvo potraživanje.

Pravo koje se primenjuje

Član 14.

U skladu sa odredbama ove glave, na pravila o osnivanju i deobi fonda ograničenja, kao i na postupak s tim u vezi, primenjuje se pravo države u kojoj je fond osnovan.

Glava IV.

DOMEN PRIMENE

Član 15.

Ova konvencija se primenjuje uvek kada neko lice iz člana 1. ove konvencije traži da ograniči svoju odgovornost pred sudom jedne od država ugovornica, ili pokušava da oslobodi brod ili neku drugu zaplenjenu imovinu ili jemstvo pruženo pred sudom te države. Međutim, svaka država ugovornicu ima pravo da potpuno ili delimično isključi od primene ove konvencije svako lice iz člana 1. ove konvencije, koje u trenutku kada se poziva na odredbe ove konvencije pred sudom te države nema svoje stalno prebivalište u jednoj od država ugovornica, ili nema svoje glavno središte u jednoj od država ugovornica ili čiji brod, zbog kojeg se to lice poziva na ograničenje odgovornosti ili traži njegovo oslobođenje, gore navedenog dana, ne vije zastavu jedne od država ugovornica.

Država ugovornica može propisati, izričitim odredbama nacionalnog prava, da se sistem ograničenja odgovornosti primenjuje na brodove:

- a) koji su prema pravu te države, namenjeni plovidbi na unutrašnjim vodama;
- b) koji imaju manje od 300 registarskih tona.

Država ugovornica koja se koristi pravom izbora koji je predviđen ovim članom, dužna je da obavesti depozitara o ograničenjima odgovornosti koja su prihvaćena u njenom nacionalnom pravu ili o tome da takva ograničenja nisu predviđena.

Država ugovornica može propisati, izričitim odredbama nacionalnog prava, da se sistem ograničenja odgovornosti primenjuje na potraživanja koja su nastala iz

događaja u kojima nisu u bilo kom slučaju uključeni interesi lica koja su državljani drugih država ugovornica.

Sudovi jedne od država ugovornica neće primenjivati ovu konvenciju na brodove izgrađene ili preuređene za operacije bušenja kada oni obavljaju te radnje:

a) kada je država ugovornica utvrdila nacionalnim pravom višu granicu odgovornosti od ograničenja koje je inače predviđeno u članu 6. ove konvencije; ili

b) kada ta država pristupi kao stranka nekoj međunarodnoj konvenciji koja uređuje sistem odgovornosti u odnosu na takve brodove.

U slučaju iz stava 5. tačka a) ovog člana, ta država dužna je da obavesti depozitara.

Ova konvencija se ne primenjuje na:

a) lebdelice;

b) ploveće platforme koje se koriste za istraživanje i iskorišćavanje prirodnih bogatstava morskog dna i podmorja.

Glava V ZAVRŠNE ODREDBE

Potpisivanje, potvrđivanje i pristupanje

Član 16.

Ova konvencija otvorena je za potpisivanje svim državama u sedištu Međuvladine pomorske savetodavne organizacije (u daljem tekstu: „Organizacija“) od 1. februara 1977. godine do 31. decembra 1977. godine, a zatim ostaje otvorena za pristupanje.

Svaka država može postati stranka ove konvencije:

a) potpisivanjem bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja;
ili

b) potpisivanjem uz rezervu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja; ili

c) pristupanjem.

Potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje i pristupanje vrši se polaganjem odgovarajuće isprave Generalnom sekretaru Organizacije (u daljem tekstu „generalni sekretar“).

Stupanje na snagu

Član 17.

Ova konvencija stupa na snagu prvog dana u mesecu nakon isteka jedne godine računajući od dana kada ju je dvanaest država potpisalo bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja ili su položile potrebne isprave o potvrđivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju.

Za državu koja položi ispravu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja ili pristupanja, ili potpisuje bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja, pošto su ispunjeni uslovi za stupanje na snagu, ali pre dana stupanja na snagu, potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje ili potpisivanje bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvaćanja ili odobrenja proizvodi dejstvo na dan stupanja na

snagu ove konvencije ili prvog dana u mesecu nakon isteka devedesetog dana od dana potpisivanja ili polaganja isprave, u zavisnosti od toga šta je kasnije.

Za svaku državu koja kasnije postane stranka ove konvencije, Konvencija stupa na snagu prvog dana u mesecu nakon isteka perioda od devedeset dana računajući od dana kada je ta država položila svoju ispravu.

U pogledu odnosa između država koje su potvrdile, prihvatile ili odobrile ovu konvenciju ili su joj pristupile, ova konvencija menja i ukida Međunarodnu konvenciju o ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova, usvojenu u Briselu, 10. oktobra 1957. godine, i Međunarodnu konvenciju o izjednačavanju nekih pravila o ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova, usvojenu u Briselu, 25. avgusta 1924. godine.

Rezerve

Član 18.

Svaka država može, u trenutku potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, da rezerviše pravo da isključi primenu člana 2. tač. d) i e). Nije dopuštena nijedna druga rezerva koja se odnosi na bitne odredbe ove konvencije.

Rezerve koje se stave u trenutku potpisivanja podložne su potpisivanju u trenutku potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja.

Svaka država koja je stavila rezerve na ovu konvenciju može ih povući bilo kada putem notifikacije koja se upućuje generalnom sekretaru. Takvo povlačenje ima dejstvo od dana kada je primljena notifikacija. Ako se u notifikaciji označi da povlačenje rezerve ima dejstvo na dan koji je u njoj preciziran, a taj dan je kasnije od dana kada je notifikaciju primio generalni sekretar, povlačenje ima dejstvo na kasniji dan.

Otkazivanje

Član 19.

Svaka država ugovornica može da otkaže ovu konvenciju u svakom trenutku nakon isteka roka od godinu dana od dana kada je ova konvencija stupila na snagu za tu državu.

Otkazivanje se vrši polaganjem isprave kod generalnog sekretara.

Otkazivanje ima dejstvo prvog dana u mesecu nakon isteka jedne godine računajući od dana polaganja isprave ili istekom kasnijeg perioda koji se može u ispravi označiti.

Izmena i dopuna

Član 20.

Organizacija može da sazove konferenciju radi izmene ili dopune ove konvencije.

Organizacija saziva konferenciju država ugovornica ove konvencije za njenu izmenu ili dopunu na zahtev najmanje jedne trećine država.

Svaka isprava o potvrđivanju, prihvatanju, odorenju ili pristupanju koja je položena pošto je stupila na snagu neka izmena ove konvencije, primenjuje se na izmenjeni tekst Konvencije, osim ako ne postoji suprotna izričita odredba u ispravi.

Izmena iznosa ograničenja i obračunskih jedinica ili novčanih jedinica

Član 21.

Bez obzira na odredbe člana 20. ove konvencije, konferencija koja je sazvana s ciljem izmena iznosa određenih u čl. 6. i 7. i u članu 8. stav 2. ove konvencije, ili radi zamene jedne ili obe obračunske jedinice određene u članu 8. st. 1. i 2. ove konvencije, s drugim jedinicama, saziva se od Organizacije u skladu sa st. 2. i 3. ovog člana. Izmena iznosa izvršava se samo zbog značajne promene u njihovoj vrednosti.

Organizacija saziva konferenciju na zahtev najmanje jedne četvrtine država ugovornica.

Odluka o izmeni iznosa ili o izmeni obračunskih jedinica drugim jedinicama usvaja se većinom od dve trećine država ugovornica koje su prisutne i glasaju na konferenciji.

Svaka država koja položi svoju ispravu o potvrđivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju Konvenciji nakon stupanja na snagu izmena, primenjuje ovu konvenciju kako je izmenjena.

Depozitar

Član 22.

Ova Konvencija deponuje se kod generalnog sekretara.

Generalni sekretar je dužan da:

a) preda overene kopije ove konvencije svim državama koje su pozvane da učestvuju na Konferenciji o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja i svakoj državi koja pristupa ovoj konvenciji;

b) obavesti sve države koje su potpisale ovu konvenciju ili su joj pristupile:

(i) o svakom novom potpisu i svakom depozitu isprave i o svakoj rezervi, a takođe i o danu kada su takav potpis ili depozit usledili;

(ii) o danu stupanja na snagu ove konvencije ili o svakoj izmeni Konvencije;

(iii) o svakom otkazu ove konvencije i o danu njegovog dejstva;

(iv) o svakoj izmeni koja je prihvaćena prema čl. 20. ili 21. ove konvencije;

(v) o svakom obaveštenju koje se zahteva na osnovu bilo kog člana ove konvencije.

Nakon stupanja na snagu ove konvencije, overenu kopiju generalni sekretar predaje Sekretarijatu Ujedinjenih nacija radi registracije i objavljivanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija.

Jezici

Član 23.

Ova Konvencija sastavljena je u jednom originalu na engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku, pri čemu je svaki tekst jednako verodostojan.

SASTAVLJENO U LONDONU, 19. novembra 1976. godine

U POTVRDU NAVEDENOG su dole potpisani predstavnici, za to propisano ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovu konvenciju.

PROTOKOL IZ 1996. GODINE O IZMENAMA I DOPUNAMA KONVENCIJE O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI ZA POMORSKA POTRAŽIVANJA

DRŽAVE UGOVORNICE OVOG PROTOKOLA,

SMATRAJUĆI poželjnim da se izvrši izmena i dopuna Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, usvojena u Londonu 19. novembra 1976. godine, u svrhu poboljšanja naknade štete i uvođenja pojednostavljenog postupka izmena iznosa ograničenja,

SPORAZUMELE SU SE o sledećem:

Član 1.

U svrhu ovog Protokola:

1. "Konvencija" znači Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, usvojena 1976. godine;
2. "Organizacija" znači Međunarodna pomorska organizacija;
3. "Generalni sekretar" znači generalni sekretar Organizacije.

Član 2.

Član 3. tačka a) Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

„a) potraživanja iz naslova pomoći ili spašavanja, uključujući potraživanje za posebnu naknadu u skladu sa odredbama člana 14. Međunarodne konvencije o spasavanju, usvojenu 1989. godine, ili potraživanja za doprinos u zajedničkoj havariji;

Član 3.

Član 6. stav 1. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

„Granice odgovornosti za potraživanja, osim onih koje su navedene u članu 7. ove konvencije, koja proizilaze iz jednog pojedinačnog događaja, obračunavaju se na sledeći način:

a) u pogledu potraživanja zbog smrti ili telesnih povreda,

(i) 2 miliona obračunskih jedinica za brod s tonažom koja ne prelazi 2.000 tona.

(ii) za brod s tonažom koja prelazi gore navedeni iznos, obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

Za svaku tonu od 2.001 do 30.000 tona - 800 obračunskih jedinica;

Za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona - 600 obračunskih jedinica; i

Za svaku tonu od 70.000 – 400 obračunskih jedinica; i

b) u pogledu ostalih potraživanja;

(i) 1 milion obračunskih jedinica za brod s tonažom koja ne prelazi 2.000 tona,

(ii) za brod s tonažom koja prelazi gore navedeni iznos obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

za svaku tonu od 2.001 do 30.000 tona – 400 obračunskih jedinica;

za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 300 obračunskih jedinica, i

za svaku tonu koja prelazi 70.000 tona – 200 obračunskih jedinica.

Član 4.

Član 7. stav 1. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

„U slučaju potraživanja zbog smrti ili telesnih povreda putnika na brodu, koja su nastala iz istog događaja, granica odgovornosti vlasnika broda je iznos od 175.000 obračunskih jedinica pomnoženih brojem putnika koje je brod ovlašćen da prevozi na osnovu brodske isprave.“

Član 5.

Član 8. stav 2. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

„Međutim, države koje nisu članice Međunarodnoga monetarnog fonda i čija prava ne dopuštaju primenu odredaba stava 1. ovog člana, mogu, prilikom potpisivanja bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja ili prilikom potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja ili bilo kada nakon toga, da izjave da se granica odgovornosti predviđena u ovoj konvenciji, koja se primenjuje na njihovu području, utvrđuje na sledeći način:

(a) u pogledu člana 6. stav 1. tačka a) na iznos od:

(i) 30 miliona novčanih jedinica za brod s tonažom koja ne prekoračuje 2.000 tona;

(ii) za brod s tonažom koja prelazi gore navedeni iznos, obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

za svaku tonu od 2.001 do 30.000 tona – 12.000 novčanih jedinica;
za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 9.000 novčanih jedinica; i
za svaku tonu od 70.000 – 6.000 novčanih jedinica; i

(b) u pogledu člana 6. stav 1. tačka b), na iznos od:

(i) 15 miliona novčanih jedinica za brod s tonažom koja ne prelazi 2.000 tona;

(ii) za brod s tonažom koja prekoračuje gore navedeni iznos, obračunava se sledeći iznos kao dodatak iznosu u podtački (i):

za svaku tonu od 2.001 do 30.000 tona – 6.000 novčanih jedinica;
za svaku tonu od 30.001 do 70.000 tona – 4.500 novčanih jedinica;
za svaku tonu koja prelazi 70.000 tona – 3.000 novčanih jedinica; i

(c) u pogledu člana 7. stava 1. na iznos od 2.625.000 novčanih jedinica pomnoženih brojem putnika koje je brod ovlašćen da prevozi na osnovu brodske isprave.

Odredbe člana 6. st. 2. i 3. ove konvencije na odgovarajući se način primenjuju na podtačke a) i b) ovog stava.

Član 6.

Sledeći tekst se dodaje kao stav 3b u članu 15. Konvencije:

„Bez obzira na iznose ograničenja odgovornosti koji su propisani u članu 7. stav 1. ove konvencije, država ugovornica može posebnim odredbama svog nacionalnog prava propisati granicu u pogledu odgovornosti za potraživanja u slučaju smrti ili telesne povrede putnika na brodu, pod uslovom da ta nacionalna granica odgovornosti, ako postoji, nije niža od one propisane u članu 7. stav 1. ove konvencije. Država ugovornica koja iskoristi mogućnost predviđenu ovim stavom

obavestiće generalnog sekretara o usvojenoj granici odgovornosti ili o činjenici da ona ne postoji.”

Član 7.

Član 18. stav 1. Konvencije zamenjuje se sledećim tekstom:

„Svaka država može, u trenutku potpisivanja, potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja, da rezerviše pravo da:

a) isključi primenu člana 2. stav 1. tač. d) i e);

b) isključi potraživanja za štete u smislu Međunarodne konvencije o odgovornosti i naknadi za štete u vezi sa prevozom opasnih i zagađujućih materija morem, usvojenu 1996. godine, sa naknadnim izmenama i dopunama ili protokolima uz nju.

Nije dopuštena nijedna druga rezerva koja se odnosi na bitne odredbe ove konvencije.

Član 8.

Izmena granica odgovornosti

Na zahtev najmanje polovine ali ni u kojem slučaju manje od šest država ugovornica ovog Protokola, generalni sekretar će svim članicama Organizacije i svim državama ugovornicama dostaviti svaki predlog za izmenu granica odgovornosti, uključujući franšize, utvrđenih u stavu 1. člana 3., stavu 1. člana 4.2., stavu 1. člana 7. i u članu 8. Konvencije, kako je izmenjena i dopunjena ovim Protokolom.

Svaka izmena predložena i dostavljena na gore predviđeni način podnosi se Pravnom komitetu Organizacije (u nastavku: Pravni komitet) na razmatranje najmanje šest meseci nakon datuma njenog dostavljanja.

Sve države ugovornice Konvencije, izmenjene i dopunjene ovim Protokolom, bez obzira da li su članice Organizacije, imaju pravo da učestvuju u postupku razmatranja i usvajanja izmena pred Pravnim komitetom.

Izmene se usvajaju dvotrećinskom većinom država ugovornica Konvencije, izmenjene i dopunjene ovim Protokolom, koje su prisutne i glasaju u Pravnom komitetu proširenome na način koji je predviđen u stavu 3. pod uslovom da barem jedna polovina država ugovornica Konvencije, izmenjene i dopunjene ovim Protokolom, bude prisutna u vreme glasanja.

Kada postupa po predlogu za izmenu granica odgovornosti, Pravni komitet će uzeti u obzir iskustvo sa nezgodama, a naročito iznos štete koja proizlazi iz njih, promene u novčanim vrednostima i uticaj predložene izmene na troškove osiguranja.

(a) Nijedna izmena granica odgovornosti na osnovu ovog člana ne može se razmatrati pre proteka roka od pet godina od datuma kada je ovaj Protokol otvoren za potpisivanje kao ni pre proteka roka od pet godina od datuma stupanja na snagu prethodne izmene usvojene na osnovu ovog člana.

(b) Nijedna granica odgovornosti se ne može povećati tako da pređe iznos koji odgovara granici utvrđenoj u Konvenciji, kako je izmenjena i dopunjena ovim Protokolom, uvećan za šest posto godišnje, izračunato na složenoj osnovi od datuma kada je ovaj Protokol otvoren za potpisivanje.

(c) Nijedna granica odgovornosti se ne može povećati tako da pređe iznos koji odgovara granici utvrđenoj u Konvenciji, kako je izmenjena i dopunjena ovim Protokolom, pomnoženo sa tri.

Organizacija će obavestiti sve države ugovornice o svakoj izmeni usvojenoj u skladu sa stavom 4. Smatraće se da je izmena prihvaćena nakon proteka roka od osamnaest meseci nakon datuma obaveštenja, osim ako u tom roku najmanje jedna četvrtina država koje su bile države ugovornice u vreme usvajanja izmene obavesti generalnog sekretara da ne prihvataju izmenu, i u tom slučaju je izmena odbijena i bez dejstva.

Izmena za koju se smatra da je prihvaćena u skladu sa stavom 7. stupa na snagu osamnaest meseci nakon njenog prihvatanja.

Izmena obavezuje sve države ugovornice, osim ako otkazu ovaj Protokol u skladu sa članom 12. st. 1. i 2. najmanje šest meseci pre stupanja na snagu te izmene. Takvo otkazivanje proizvodi dejstvo u trenutku stupanja izmene na snagu.

Kada je izmena usvojena, ali rok od osamnaest meseci za njeno prihvatanje još nije protekao, država koja postane država ugovornica u toku tog perioda biće obavezana tom izmenom ako ona stupi na snagu. Država koja postane država ugovornica nakon proteka tog perioda biće obavezana izmenom koja je prihvaćena u skladu sa stavom 7. U slučajevima navedenim u ovom stavu, država postaje obavezana izmenom kada ta izmena stupi na snagu ili kada ovaj Protokol stupi na snagu u pogledu te države, ako je to kasnije.

Član 9.

Među ugovornicama ovog protokola, Konvencija i ovaj protokol smatraće se i tumačiti zajedno kao jedinstven instrument.

Država koja je strana ugovornica ovog protokola, ali nije strana ugovornica Konvencije, biće vezana odredbama Konvencije izmenjene i dopunjene ovim protokolom samo prema drugim državama ugovornicama Protokola, ali ne i prema državama ugovornicama samo Konvencije.

Konvencija, kako je izmenjena i dopunjena ovim protokolom, primenjivaće se samo na potraživanja koja proizilaze iz događaja koji su nastali nakon stupanja na snagu ovog protokola u odnosu na sve njegove države ugovornice.

Ništa u ovom protokolu neće imati uticaj na obaveze države koja je istovremeno strana ugovornica Konvencije i ovog protokola u pogledu države koja je strana ugovornica Konvencije ali ne i ovog protokola.

ZAVRŠNE ODREDBE

Potpisivanje, ratifikacija i pristupanje

Član 10.

Ovaj protokol biće otvoren za potpisivanje svim državama u sedištu Organizacije, od 1. oktobra 1996. godine do 30. septembra 1997. godine.

Svaka država može izraziti saglasnost da bude obavezana ovim protokolom:

- a) potpisivanjem bez rezerve u pogledu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja, ili
- b) potpisivanjem uz obavezu potvrđivanja, prihvatanja ili odobrenja, ili
- c) pristupanjem.

Potvrđivanje, prihvatanje, odobrenje ili pristupanje vrši se polaganjem odgovarajuće isprave Generalnom sekretaru.

Svaki instrument potvrđivanja, prihvatanja, odobrenja ili pristupanja koji je deponovan nakon stupanja na snagu izmena i dopuna Konvencije, kako je izmenjena

i dopunjena ovim protokolom, smatraće se da se primenjuje na Konvenciju, kako je izmenjena i dopunjena tim izmenama i dopunama.

Član 11.

Ovaj protokol stupa na snagu devedeset dana od dana kada je deset država izrazilo svoju saglasnost da bude obavezana njim.

Za svaku državu koja je izrazila svoju saglasnost da bude obavezana ovim protokolom nakon ispunjenja uslova za stupanje na snagu iz stava 1. ovog člana, ovaj protokol stupa na snagu devedeset dana od dana kada je izražena takva saglasnost.

Otkazivanje

Član 12.

Svaka država ugovornica može otkazati ovaj protokol u bilo kom trenutku nakon datuma kada ovaj protokol stupi na snagu za tu državu.

Otkazivanje se vrši polaganjem isprave sa takvim dejstvom kod generalnog sekretara.

Otkazivanje proizvodi dejstvo dvanaest meseci nakon polaganja isprave o otkazivanju kod generalnog sekretara ili protekom dužeg perioda koji je naveden u toj ispravi.

Među državama ugovornicama ovog protokola, otkazivanje Konvencije u skladu sa njenim članom 19. od strane bilo koje od njih, ni na koji način se neće tumačiti kao otkazivanje Konvencije kako je izmenjena i dopunjena ovim protokolom.

Izmene i dopune

Član 13.

Organizacija može sazvati konferenciju u cilju izmene ili dopune ovog protokola.

Organizacija će sazvati konferenciju država ugovornica ovog protokola u cilju njegove izmene ili dopune na zahtev najmanje trećine država ugovornica.

Depozitar

Član 14.

Ovaj protokol, kao i svaka izmena usvojena na osnovu člana 8. biće deponovana kod generalnog sekretara.

Generalni sekretar:

(a) obaveštava sve države koje su potpisale ovaj protokol ili mu pristupile:

(i) o svakom novom potpisivanju ili polaganju isprava o potpisivanju, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, kao i o datumu izvršenja tih radnji;

(ii) o svakoj izjavi ili obaveštenju datom na osnovu člana 8. stav 2. Konvencije, kako je izmenjena i dopunjena ovim protokolom, kao i člana 8. stav 4. Konvencije;

(iii) o datumu stupanja na snagu ovog protokola;

(iv) o svakom predlogu za izmenu granica odgovornosti koji je podnet u skladu sa članom 8. stav 1;

(v) o svakoj izmeni koja je usvojena u skladu sa članom 8. stav 4;

(vi) o svakoj izmeni koja se smatra prihvaćenom na osnovu člana 8. stav 7, kao i o datumu kada ta izmena stupa na snagu u skladu sa st. 8. i 9. navedenog člana;

(vii) o deponovanju svake isprave o otkazivanju ovoga protokola kao i o datumu kada je ta isprava deponovana kao i o datumu kada otkazivanje stupa na snagu;

(b) dostavlja overene fotokopije ovog protokola svim državama koje su ga potpisale ili su mu pristupile.

Odmah nakon stupanja na snagu ovog protokola, generalni sekretar će njegov tekst dostaviti sekretarijatu Ujedinjenih nacija radi registracije i objavljivanja u skladu sa članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija.

Član 15.

Ovaj protokol je sačinjen u jednom originalnom primerku na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku, od kojih je svaki tekst jednako verodostojan.

SAČINJENO U LONDONU drugog maja hiljadudevetstotina devedeset i šeste.

U POTVRDU NAVEDENOG su dole potpisani predstavnici, za to propisano ovlašćeni od svojih vlada, potpisali ovaj protokol.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

1. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, usvojene 1976. godine i Protokola iz 1996. godine o izmenama i dopunama Konvencije o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja, usvojene 1976. godine, sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije prema kojem Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

2. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE KONVENCIJE

Institut ograničenja odgovornosti brodovlasnika, odnosno brodaru jedan je od osnovnih principa odgovornosti u pomorskom pravu i pravu unutrašnje plovidbe i jedna od najvažnijih karakteristika ove grane prava. Kako u pomorskom pravu tako i pravu unutrašnje plovidbe brodovlasnik, odnosno brodar je nosilac i ugovorne i vanugovorne odgovornosti. Ugovorna odgovornost postoji, u prvom redu, za neizvršenje ili neuredno izvršenje ugovora o prevozu robe, ali i za neizvršenje ili neuredno izvršenje ugovora o prevozu putnika, ugovora o tegljenju i drugih ugovora. Brodovlasnik, odnosno brodar, odgovara i za neizvršenje svojih drugih ugovornih obaveza, kao što su one prema članovima posade, prema agentima i drugim posrednicima i pomoćnicima pomorskog poslovanja. S druge strane, brod svojom aktivnošću može da pričini i brojne vanugovorne štete (štete nastale iz sudara, zagađenja životne sredine, štete nanete lukama, presecanje podvodnih kablova i cevovoda. Za svoje ugovorne delatnosti brodovlasnik, odnosno brodar, odgovara po principu pretpostavljene krivice dok u slučajevima vanugovorne odgovornosti odgovara po principu kauzalne krivice. Ukupnost brodovlasnikove, odnosno brodarove ugovorne i vanugovorne odgovornosti uobičajno se naziva njegovom opštom, odnosno globalnom odgovornošću.

Institut ograničenja odgovornosti brodovlasnika, odnosno vozara odstupa od opšteg principa građanskog prava o naknadi štete bez ograničenja, odnosno u punom obimu. S druge strane, predmetni institut star je koliko i ova grana prava. Razloga je više i mogu se podeliti na pravne i ekonomske. U domenu pravnih razloga najčešće se ističe specifičan položaj zapovednika broda, kojeg karakteriše dalekosežna inicijativa i samostalnost u odnosu na brodovlasnika, odnosno vozara, te nemogućnost kontrole od strane istog. Imajući u vidu takav pravni položaj brodovlasnika, odnosno vozara, smatra se štetnim da se na njega primenjuju opšta načela odgovornosti za dela njegovih nameštenika. Kao ekonomski razlog najčešće se ističe da je isplivljavanje broda na more nekada vanredno opasan poduhvat čiji je ishod po pravilu nezvestan, a rizici brojni. Da je svaku štetu nastalu na takvim putovanjima brodovlasnik, odnosno vozar morao da nadoknadi u potpunosti i s mogućnošću zahvata njegove imovine u celini, on bi brzo mogao da bude doveden do ekonomske propasti. S druge strane, značaj plovidbe sa ekonomskog stanovišta i značaja za nacionalne ekonomije oduvek je toliko bio izražen da se tako nešto nije moglo dozvoliti. Takođe, sistem osiguranja nikada ne može u potpunosti da pokrije nekada dramatične štete koje mogu nastati pa je usled toga nastao jedan specifičan sistem osiguranja gde se brodovlasnici na tzv. „uzajamnoj osnovi” udružuju u P&I klubove (*Protecting and Indemnity Clubs*) kako bi ostvarili osiguranje za štete nanete trećim licima.

Istorijski posmatrano, u pomorskom pravu brodovlasniku, odnosno brodaru uvek je bilo dozvoljeno da svoju opštu odgovornost ograniči na vrednost pomorske imovine koja je involvirana u nastaloj katastrofi. S tim u vezi, razvila su se tri sistema globalnog ograničenja odgovornosti, i to: mediteranski sistem zasnovan na abandonu

broda i vozarine poveriocima radi namirenja, zatim nemački sistem čiste realne odgovornosti po kome se izvršenje može sprovesti isključivo na pomorskoj imovini i konačno engleski sistem ograničene lične odgovornosti brodovlasnika do jednog unapred utvrđenog novčanog iznosa prema bruto zapremini broda. Engleski sistem je kasnije poslužio i kao osnova danas prihvaćenom međunarodnom sistemu ograničene odgovornosti brodovlasnika, odnosno broдача. Do danas su donete tri pomorske konvencije u ovoj materiji, i to: Konvencija o izjednačavanju nekih pravila o ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova iz 1924. godine, a zatim Konvencija o ograničenju odgovornosti vlasnika morskih brodova iz 1957. godine, čije su odredbe unete u Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi.

Konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja (u daljem tekstu: Konvencija iz 1976. godine), usvojena je na Diplomatskoj konferenciji održanoj u Londonu 1976. godine, a stupila na snagu 1. decembra 1986. godine. Cilj ove konvencije bio je postizanje većeg stepena međunarodne unifikacije u oblasti ograničenja odgovornosti brodovlasnika, izmenama pojedinih rešenja sadržanih u Konvenciji za izjednačavanje nekih pravila o ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskih brodova, usvojene 1924. godine, koja su sprečavala njenu širu prihvaćenost. Isto se mutatis mutandi odnosi i na rešenja Konvencije o ograničenju odgovornosti vlasnika pomorskih brodova, usvojene 1957. godine.

Konvencijom iz 1976. godine povećane su granice odgovornosti brodovlasnika, ali u meri koja omogućava da se iznosi odgovornosti osiguraju po razumnoj ceni, odnosno premiji. Uspostavljen je siguran kriterijum za gubitak prava na ograničenje. Konvencija iz 1976. godine ne odnosi se na tankere koji podležu sistemu odgovornosti iz Konvencije o građanskoj odgovornosti za štete prouzrokovane zagađenjem uljem, usvojenu 1992. godine.

Konvencija iz 1976. godine izmenjena je Protokolom iz 1996. godine o izmenama i dopunama Konvencija o ograničenju odgovornosti za pomorska potraživanja (u daljem tekstu: Protokol iz 1996. godine). Protokol iz 1996. godine bilo je potrebno doneti zbog potrebe povišenja granica odgovornosti za pomorska potraživanja (deprecijacija SDR 1976 – 1996. iznosio je 58%). Takođe, Protokolom iz 1996. godine uspostavljen je jednostavniji postupak za povećanje visina iznosa odgovornosti. Protokol je stupio na snagu 2004.g.

Konvencija iz 1976. i Protokol iz 1996. su dva zasebna, odvojena instrumenta s obzirom na države koje su se njima obvezale. Protokol iz 1996. propisuje da ni jedna odredba toga Protokola ne utječe na obveze države koja je stranka i Konvencije i Protokola s obzirom na stranku Konvencije, ali ne i Protokola.

Lica ovlašćena na ograničenje odgovornosti

Pravo na ograničenje odgovornosti izvorno pripada vlasniku broda. Konvencija iz 1976. godine, proširuje krug lica koja imaju pravo na ograničenje odgovornosti. Pravo na ograničenje osim brodovlasnika sada imaju i spašavatelj i osiguratelj odgovornosti. Pod pojmom brodovlasnika, Konvencija iz 1976. godine, osim vlasnika broda podrazumeva još i operatera (broдача), čarterera i menadžera broda. Konvencija iz 1976. godine pruža zaštitu i licima s kojima se vlasnik broda ili spašavatelj služi u svom poslovanju. Ako se neko potraživanje odnosi na lice za čije radnje, propuste i greške odgovara vlasnik ili spašavatelj, to lice je ovlašćeno da se koristi ograničenjem odgovornosti. Naročito zapovednik i ostali članovi posade i druga lica koje rade za brodovlasnika ako su odgovorni za potraživanje, mogu da ograniče svoju odgovornost u istoj meri kao i brodovlasnik. Uslov je da su radili u okviru svojih dužnosti. Osnovni je razlog za proširenje kruga lica koja imaju pravo na ograničenje da se spreči mogućnost da podnosilac odštetnog zahteva, u nameri da zaobiđe brodovlasnika, tuži npr. zapovednika, oficira, menadžera ili neko drugo lice koje radi za brodovlasnika, a koje bi za razliku od brodovlasnika odgovaralo

neograničeno. Pogodnošću ograničenja odgovornosti obuhvaćena su samo lica za čije radnje i propuste brodovlasnik (vozar) i spašavatelj odgovaraju. Samostalna lica za koje brodovlasnik ne odgovara ne ulaze u pojam „brodovlasnik“.

Pozivanje na ograničenje odgovornosti ne znači i priznanje te odgovornosti. Takođe, osiguratelj je ovlašćen da se koristi povlasticom ograničenja u istoj meri kao i sam osiguranik.

Potraživanja koja podležu ograničenju odgovornosti

Shodno odredbama Konvencije iz 1976. godine, sledeća potraživanja podležu ograničenju odgovornosti:

1) potraživanja zbog smrti ili telesne povrede ili zbog gubitka ili oštećenja imovine (uključujući i štetu na lučkim postrojenjima, bazenima, prilaznim plovnim putevima i oznakama za plovidbu), do kojih je došlo na brodu ili u neposrednoj vezi sa korišćenjem broda ili radnjama spašavanja, kao i na posredne štete koje iz toga proizlaze;

2) potraživanja zbog svake štete koja proizlazi iz zakašnjenja u prevozu morem, tereta, putnika ili njihovog prtljaga;

3) potraživanja zbog drugih šteta koje proizlaze iz povrede vanugovornih prava, koje su nastale u neposrednoj vezi s iskorišćivanjem broda ili radnjama spasavanja;

4) potraživanja zbog podizanja na površinu, uklanjanja, uništenja ili činjenja neškodljivim broda koji je potonuo, pretrpeo brodolom, nasukao se ili je napušten, uključujući i sve što je na brodu ili je bilo na brodu;

5) potraživanja zbog uklanjanja, uništenja ili činjenja neškodljivim tereta na brodu;

6) potraživanja drugog lica, a ne lica koje odgovara, zbog mera preduzetih u cilju sprečavanja ili smanjenja štete za koju lice koje odgovara može ograničiti svoju odgovornost u skladu sa ovom konvencijom, i zbog daljih šteta prouzrokovanih tim merama.

S druge strane, potraživanja koja su izuzeta od mogućnosti ograničenja odgovornosti su:

1) potraživanja iz naslova spasavanja ili doprinosa u zajedničkoj havariji;

2) potraživanja zbog šteta od zagađenja naftom u smislu Međunarodne konvencije o građanskoj odgovornosti za štete prouzrokovane zagađenjem naftom od 29. novembra 1969. godine, ili naknadnih izmena i dopuna ili Protokola uz Konvenciju koji su na snazi;

3) potraživanja koja su predmet neke međunarodne konvencije ili nacionalnog prava koje uređuje ili zabranjuje ograničenje odgovornosti za nuklearne štete;

4) potraživanja prema vlasniku nuklearnog broda za nuklearne štete;

5) potraživanja službenika vlasnika broda ili spasioca čiji su zadaci vezani za službu broda ili za radnje spasavanja, uključujući potraživanja njihovih naslednika, pravnih naslednika ili drugih lica koja imaju osnov za takva potraživanja njihovih naslednika, pravnih naslednika ili drugih lica koja imaju osnovu za takva potraživanja ako-prema pravu koje se primenjuje na ugovor o radu koji je zaključen između vlasnika broda ili spasioca i takvih službenika-vlasnik broda ili spasilac nemaju pravo da ograniče svoju odgovornost u odnosu na takva potraživanja, ili ako je prema tom pravu njemu dopušteno jedino da ograniči svoju odgovornost u odnosu na takva potraživanja, ili ako je prema tom pravu njemu dopušteno jedino da ograniči svoju odgovornost na iznos koji je viši od iznosa predviđenog u članu 6. ove konvencije.

Gubitak prava na ograničenje odgovornosti

Konvencija iz 1976. godine uspostavlja pravo brodovlasnika na ograničenje odgovornosti, osim ako podnosilac odštetnog zahteva ne dokaže da je šteta prouzrokovana ličnom kvalifikovanom krivicom brodovlasnika, kako je definisana Konvencijom: „Lice koje odgovara neće imati pravo na ograničenje ako se dokaže da je šteta nastala kao posledica njegove lične radnje i propusta učinjeni s namerom da se pričini ta šteta, ili bezobzirno znajući da će šteta verovatno nastati“.

Iz navedene definicije proizlazi da brodovlasnik može da izgubi pravo na ograničenje samo ako su ispunjena dva uslova: a) šteta mora da bude posledica njegove lične krivice b) štetna radnja mora da bude učinjena s namerom ili bezobzirno znajući da će šteta verovatno nastati. Teret dokazivanja je na podnosiocu odštetnog zahteva.

Osnovne odredbe Protokola iz 1996. godine

Konvencija iz 1976. i Protokol iz 1996. su dva odvojena instrumenta, s obzirom na države koje su se njima obavezale. Protokol iz 1996. propisuje da ni jedna odredba Protokola ne utiče na obaveze države koja je strana i Konvencije i Protokola, s obzirom na stranu Konvencije, ali ne i Protokola.

Protokolom iz 1996. povećane su granice odgovornosti za pomorska potraživanja. Takođe, povećane su granice odgovornosti za manje brodove (prvi razred ograničenja: od 2.000 t). Povećana je granica odgovornosti za smrt ili telesne povrede putnika i iznosi 175 000 SDR.

Uspostavljen je jednostavniji postupak za povećanje visina iznosa odgovornosti.

Protokol je stupio na snagu 2004.g.

3. FINANSIJSKE OBAVEZE U IZVRŠAVANJU KONVENCIJE

Konvencijom i Protokolom se ne stvaraju finansijske obaveze za njihovo izvršavanje.

4. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA IZVRŠENJE KONVENCIJE

Za sprovođenje predmetne konvencije i protokola nisu potrebna finansijska sredstva.